

25.2.2021

UDTALELSE

fra Retsudvalget

til Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse

om Europas digitale fremtid i støbeskeen: fjerne hindringerne for et velfungerende digitalt indre marked og forbedre anvendelsen af AI for de europæiske forbrugere
(2020/2216(INI))

Ordfører for udtalelse (*): Marion Walsmann

(*) Associeret udvalg – forretningsordenens artikel 57

PA_NonLeg

FORSLAG

Retsudvalget opfordrer Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

Generelt

1. fremhæver betydningen af et fuldt fungerende digitalt indre marked og den positive indvirkning, som brugen af AI, robotteknologi og relaterede teknologier kan have på vore markeder og samfund, eftersom de besidder potentialet til effektivt at tackle de udfordringer, som samfundet står over for, således som det navnlig er kommet til udtryk under covid-19-pandemien; mener imidlertid, at socioøkonomiske, juridiske og etiske konsekvenser skal overvejes nøje i overensstemmelse med EU's værdier med henblik på at skabe juridisk klarhed for forbrugere og virksomheder;
2. fastholder, at SMV'er, nyetablerede virksomheder og vækstvirksomheder skal støttes i deres digitale omstilling, da de udgør rygraden i Europas økonomi og spiller en vigtig rolle for indførelsen af nye teknologier i Europa; opfordrer Kommissionen til at følge en forholdsmæssig tilgang for at sætte sådanne virksomheder i stand til at udvikle sig og innovere, herunder specifikke foranstaltninger til digitalisering af SMV'er og nystartede virksomheder i fremtidig lovgivning, til at foretage en kvalitetskontrol af SMV'er, inden der indføres lovgivning, og til at begrænse de administrative byrder og hindringer til et minimum ved bl.a. at tage hensyn til deres standpunkt i alle faser af den digitale omstilling, udvikle retfærdige og effektive standarder, fjerne unødvendige juridiske hindringer for adgang til data og forbedre grænseoverskridende adgang til digitalt indhold, samtidig med at de underliggende politiske mål nås;
3. fremhæver, at SMV'er står over for mange udfordringer på det digitale marked, eftersom mange af deres ejere ikke er klar over værdien af de data, de skaber, mangler de fornødne værktøjer til at behandle dem og ikke er tilstrækkeligt forberedt til at agere i en digital økonomi, samt at reel adgang til domstolsprøvelse for SMV'er kræver ekspertise inden for jura og teknologi, en sjældent forekommende og dyr kombination; opfordrer derfor Kommissionen til at integrere fremme af juridisk teknologisk ekspertise i Europa i sin strategi for digitale færdigheder, understreger behovet for øgede investeringer og glæder sig over lanceringen af nye finansieringsinstrumenter til støtte for virksomheder inden for AI i hele Europa, herunder SMV'er og nystartede virksomheder;
4. påpeger, at det digitale indre marked og AI udvikler sig hurtigt, og fremhæver derfor betydningen af en fleksibel, fremtidssikret, forholdsmæssig og harmoniseret europæisk ramme; opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremsætte forslag og initiativer på grundlag af den rette balance, som støtter innovation og sikrer forbrugersikkerhed og -beskyttelse, og herigennem dels undgå en universaltilgang, dels en fragmentering af det digitale indre marked gennem fra hinanden afvigende nationale tilgange, herunder unødvendige lag af sektorspecifikke hindringer inden for AI;

Bedre anvendelse af AI for europæiske forbrugere

5. fremhæver, at der er behov for en ny harmoniseret lovgivningsramme for AI for at

håndtere de potentielle risici ved automatiseret beslutningstagning og øge tilliden hos og fordelene for brugerne, samtidig med at EU-borgernes bedste interesse beskyttes, og der sikres et passende beskyttelsesniveau; opfordrer derfor Kommissionen til at forelægge en grundig konsekvensanalyse, som identificerer juridiske huller i den eksisterende lovgivning, og følge det op med et forslag til en risikobaseret, innovationsvenlig, robust og fremtidssikret lovgivningsmæssig ramme for brug af AI og automatiserede systemer til beslutningstagning, som er inspireret af en humanistisk og menneskecentreret tilgang, og som fokuserer på at lukke de juridiske huller, uden at det vedrører eksisterende sektorspecifik lovgivning;

6. er af den faste overbevisning, at harmoniserede, fremtidssikrede definitioner af "AI" og "høj risiko" er afgørende for at sikre juridisk klarhed for forbrugere og virksomheder, herunder med henblik på at kunne gøre krav gældende i forbindelse med en funktionsfejl eller ulykke og inden for rammerne af en risikobaseret tilgang; minder om, at denne tilgang bør tage højde for disse teknologiers potentiale til at krænke grundlæggende rettigheder og skade enkeltpersoner eller samfundet som helhed, og minder om behovet for fuldt menneskeligt tilsyn med udviklingen, udbredelsen og anvendelsen af AI-applikationer med høj risiko til enhver tid;
7. mener, at manglen på klare europæiske regler om tillægelse af erstatningsansvar i tilfælde af en funktionsfejl eller ulykke, som er forvoldt af AI-applikationer, er en af de vigtigste hindringer for gennemførelsen af AI-baserede teknologier til udbredt anvendelse, og er derfor overbevist om, at det er nødvendigt at modernisere den eksisterende lovgivning i takt med den teknologiske udvikling, herunder teknologier, der anvender AI; opfordrer indtrængende Kommissionen til bl.a. at ajourføre direktivet om produktansvar¹, navnlig ved at omdefinere begreberne "produkt", "skade" og "defekt" og overveje tilpasninger af begrebet "bevisbyrde", som bør afspejle ændringerne af direktivet om produktsikkerhed², samt ved at foreslå en ramme for erstatningsansvar for AI-operatører, der bygger på resultaterne af konsekvensanalysen og tager højde for AI-brugeres og -forbrugeres sårbarhed ved at garantere dem effektiv beskyttelse, sikrer rimelig erstatning til ofre, når skader indtræffer, og er baseret på det omfang af kontrol, som operatøren har med risikoen ved operationen, under hensyntagen til udviklings- og ibrugtagningsfaserne; understreger, at ajourføringen af lovgivningen bør være i overensstemmelse med de tilsvarende henstillinger fra Europa-Parlamentet;
8. understreger, at samfundet, herunder forbrugerne, bør nyde godt af en ansvarlig udvikling, udbredelse og brug af AI-teknologier, som gavner borgerne, skaber muligheder for virksomhederne og tjener samfundets interesser; anmoder derfor Kommissionen om at fastsætte klare etiske normer for udvikling, udbredelse og anvendelse af AI, robotteknologi og relaterede teknologier, der fuldt ud respekterer de grundlæggende rettigheder og garanterer den menneskelige værdighed, retfærdighed, sikkerhed, gennemsigtighed, god regeringsførelse og forbrugerbeskyttelsesrettigheder under hensyntagen til principperne om bedre regulering, og opfordrer Kommissionen til at arbejde tæt sammen med medlemsstaterne om gennemførelsen og håndhævelsen af etiske principper, udvikle retningslinjer og inddrage borgere og relevante interessenter;

---

¹ EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29.

² EFT L 11 af 15.1.2002, s. 4.

9. understreger, at fri udveksling af data inden for et fungerende digitalt indre marked i overensstemmelse med gældende lovgivning såsom den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR)³ spiller en afgørende rolle for træningen af AI og bør understøttes af en solid underliggende retlig ramme, der fremmer tilliden blandt virksomheder og om fornødent omfatter passende ikke-diskriminerende og rimelige kontraktbestemmelser, der tager højde for eksisterende styrke- eller markedsmæssige ubalancer, sikrer en forbrugervenlig tilgang til dataadgang og -kontrol og begrænser unødvendige hindringer for tilgængeligheden af data i overensstemmelse med europæiske databeskyttelsesregler, herunder – på passende betingelser – data, som genereres i forbindelse med leveringen af tjenesteydelser af almen interesse i overensstemmelse med gældende EU-ret; glæder sig over Kommissionens engagement med hensyn til at opbygge et reelt europæisk indre marked for data, som gør det muligt for virksomheder at starte op og udbygge, innovere og konkurrere eller samarbejde på rimelige vilkår;
10. minder om den globale dimension af de muligheder, AI-teknologier rummer, og understreger, at EU bør positionere sig som en global leder inden for udvikling af AI; opfordrer Kommissionen til at fremme konsekvent internationalt samarbejde med ligesindede lande, der bidrager til at skabe synergier inden for AI mellem europæiske enheder og andre multilaterale fora, for at afstemme bestræbelserne og koordinere udviklingen af AI bedre; opfordrer indtrængende Kommissionen til at støtte multilaterale bestræbelser for at drøfte internationale standardiseringsprocesser i relevante fora med henblik på at styre udviklingen, udbredelsen og anvendelsen af AI; noterer sig i denne forbindelse ambitionen om at indføre en global strategi for digitalt samarbejde og en transatlantisk aftale om AI;

Det indre markeds funktion for så vidt angår digitale elementer

11. understreger, at borgerne som brugere og forbrugere altid bør informeres rettidigt og forståeligt om eksistensen af algoritmiske systemer og allerede nyder godt af strenge databeskyttelsesregler såsom GDPR og e-databeskyttelsesdirektivet⁴; opfordrer til hurtig vedtagelse af en stærk e-databeskyttelsesforordning og en effektiv håndhævelse af GDPR og principperne heri, herunder privatlivsbeskyttelse som design og som standard; glæder sig over, at Kommissionen planlægger foranstaltninger, som sætter enkeltpersoner i stand til at udøve deres rettigheder, og at den tilskynder til forbrugercentrerede systemer baseret på retfærdige og ikke-diskriminerende praksisser, der giver forbrugerne mulighed for at have kontrol over deres valg ved altid at sikre deres samtykke, deres ret til at få forklaringer og, såfremt det er muligt, deres ret til at anvende en forbundet enhed til alle dennes funktioner, også selv om de trækker deres samtykke til at dele data med enhedsfabrikanten eller med tredjeparter tilbage;
12. anmoder Kommissionen om at sikre, at brugerne og forbrugerne informeres ordentligt, og at deres rettigheder defineres præcist og garanteres effektivt, når AI-systemer personaliserer et produkt eller en tjenesteydelse til brugerne, og når de interagerer med automatiserede beslutningssystemer eller underkastes selvstændige processer og beslutninger, og at automatiserede beslutningssystemer ikke skader forbrugerne eller medfører subjektive, uretfærdige, urimelige eller ulovlige partiske eller diskriminerende

---

³ EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1.

⁴ EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37.

resultater for forbrugerne på det indre marked;

13. påpeger, at anvendelsen af selvlærende algoritmer gør det muligt for virksomhederne at få et omfattende indblik i forbrugernes personlige forhold og adfærdsmønstre, der gør det muligt for dem at skræddersy deres annoncering, og fremhæver behovet for at sikre en stærk beskyttelse af brugernes rettigheder i retsakter om digitale tjenester, navnlig for at beskytte bl.a. ytrings- og informationsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser og beskytte brugerne mod skadelig forretningspraksis baseret på målretning uden samtykke eller udnyttelse af data; gentager behovet for gennemsigtighed i kontraktvilkårene, så brugeren får mulighed for at træffe et informeret valg, og betingelser for muligheden for og omfanget af dataudveksling med tredjeparter;
14. understreger behovet for at sikre større gennemsigtighed i de forbrugerrelaterede regler for internetplatforme og sørge for, at de overholder EU's forbrugerbeskyttelsesstandarder, samt det uacceptable i, at forbrugerne udsættes for usikre og forfalskede produkter; fremhæver derfor, at der for at styrke det digitale indre marked er behov for et klart ansvar for onlinemarkedspladser baseret på proportionalitetsprincippet; fremhæver, at indholdshostingplatformes ansvar for de varer, der sælges eller annonceres på dem, bør præciseres i retsakter om digitale tjenester, således at der altid tages hensyn til forbrugerbeskyttelsesforanstaltningerne, som til enhver tid bør overholdes, samt de ledsagende klageprocedurer for detailhandlere og forbrugere, herunder ved at lukke det juridiske hul, hvor købere ikke opnår den erstatning, som de er berettiget til i henhold til loven eller aftalen om levering af varer, f.eks. fordi det ikke er muligt at identificere den primære sælger ("kend din kunde"-forretningsprincippet); foreslår at overveje muligheden for at kræve, at udbydere af digitale tjenester fra tredjelande, der udbyder deres tjenester i EU, udpeger en repræsentant i Unionen;
15. opfordrer Kommissionen til at vurdere udviklingen og anvendelsen af distributed ledger-teknologier, herunder blockchain, dvs. intelligente kontrakter, i det digitale indre marked, udstikke retningslinjer og overveje at udvikle en passende juridisk ramme for at sikre retssikkerhed for virksomheder og forbrugere, navnlig for så vidt angår spørgsmålet om lovlighed, anvendelsen af intelligente kontrakter i grænseoverskridende situationer og krav om notarial bekræftelse, hvor det er relevant;
16. anerkender, at der findes ubalancer på markedet med hensyn til digitale virksomheder, eftersom store platforme med væsentlige netværkseffekter som følge af f.eks. de data, de er i besiddelse af, kan påtvinge forbrugere og kunder deres forretningspraksis og derfor de facto fungere som "onlinegatekeepere" i den digitale økonomi, hvilket skaber betydelige hindringer og illoyal konkurrence, som har en uforholdsmæssigt stor indvirkning på SMV'er; opfordrer indtrængende Kommissionen til at indføre foranstaltninger til beskyttelse af forbrugeres, nystartede virksomheders og SMV'ers rettigheder ved at genoprette de fælles spilleregler på det indre marked og indføre klare forpligtelser om interoperabilitet;

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	22.2.2021
Resultat af den endelige afstemning	+: 24 -: 0 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Ernő Schaller-Baross, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Marie Toussaint, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Andrzej Halicki, Javier Nart, Emil Radev

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

24	+
EPP	Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Ernő Schaller-Baross, Axel Voss, Marion Walsmann, Juan Ignacio Zoido Álvarez
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
RENEW	Pascal Durand, Karen Melchior, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
VERTS/ALE	Marie Toussaint
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
GUE/NGL	Manon Aubry
NI	Mislav Kolakušić

0	-

0	0

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller